

igår

1999 — 2009

www.stromsborg.no

elfag

Strømsborg & Eneesen d.s.

1912 Enebakk

Tlf. 64 92 63 00

post@stromsborg.no

enebakk historielag

LA OSS: Sikre PC- og EL anlegg med overspenningsvern.
Sjekk gammelt anlegg. Noe du lurar på? **TA KONTAKT**

BYGG- OG TØMMERMESTER

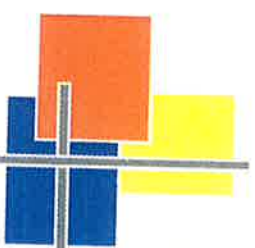
Per-Erik Østlie a.s.

1914 YTRE ENEBAKK - TLF. 64 92 39 39

- Nybygg
- Tilbygg
- Restaurering
- Tegning
- Prosjektering
- Totalentreprise

MESTERHUS

- det blir som avtalt

Malermester

Widar Lund AS

Tlf: 22 72 18 53 - 950 87 977

I gn er ti år! Til Lykke med 10 år med lokalhistorisk tidsskrift i Enebakk! I 1999 gikk forlagsmann Håkon Tysdal og Christian Brevig med tanker om å lage et blad med lokalhistorie fra Enebakk som tema. Med Håkons urøkkelige tro på at ting er verdiløst, så lenge det bare ligger på en hylle og støver, publiserte de saker fra historielagets arkiv. De siste årene har Henning Bergersen styrt skuta, både som redaktør og leder i historielaget, men nå gir han seg som redaktør. Henning ble kåret til forårets frivillige i Enebakk Avis, og han ble stemt fram som forårets kulturnavn i Follo i Østlandets Blad. Det står det respekt av! Nå har Henning giftet seg, og flyttet etter bruden til Gol. Det er litt skummelt at en som bidrar så klokt og tilstedeværende, på en rekke arenaer i bygda, flytter ut. Samtidig kan ingen leve av historien alene. Vi ønsker paret lykke til!

I dette nummeret kan du lese om både Håkons og Hennings tanker om sin tid i IGN. Vi har vært hjemme hos samleren Håkon Kjelstrup og fått historiene bak noen av samlerobjektene. Ting fra Enebakk står særlig høyt i kurs hos den ivrige samleren. Les også hva han tror er morgendagens samlerobjekter! Enten du har nye eller gamle samlerobjekter er det mulig å diskutere dette når historielaget arrangerer "Ta med et minne og kom" 24. mars. Aktive historielagsmedlemmers innsats har resultert i oppmerksomhet, og i et stadig økende medlemstall. I fjor var Enebakk historielag det tredje største på Romerike, og så langt i år har laget fått ytterligere 6 nye medlemmer. Det meldes om at 2009 ikke blir fullt så aktivt som foråret. Vel, Enebakk historielag har, i samarbeid med kommunen, fått tildelt to kulturminneløyper i forbindelse med kulturminneåret vi er inne i. Jeg tror vi går nok et spennende lokalhistorisk år i møte.

Vennlig hilsen

Gro Arneberg Thoresen

Forsideteining:

Hedvig Lien.

1999 - 2004: DE FØRSTE ÅRENE

Av Håkon Tysdal

Året er 1999. Undertegnede har akkurat skiftet jobb etter tolv år i forlag. For ikke å miste kontakten med bransjen, hadde jeg etablert et forlag med utgivelse av lokalhistorie som formål. En tid hadde jeg hatt et periodisk blad i tankene – kanskje med stoff fra Enebakk? I Enebakk Historielag gikk min gamle venn Christian Brevig med lignende planer. Han hadde mange år på baken som aktiv i historielaget, bl.a. i Enebakk Bygdeboknemnd, sammen med Barthold A. Butenschøn. Christian og jeg snakket sammen, og planene om Ign tok form.

Ign blir virkelighet

Navnet kom først på plass noe senere. Først kartla vi trykkekostnader og økonomiske muligheter. Stoff var det nok av: I Historielagets arkiv, som da var i det gamle bankkvelvet innenfor kulturkontoret, lå enebakkhistorien i bunkert, på hyller og i kasser. Det vil si, noe var sirlig ordnet i ringpermer, med register, av en av Enebakk Historielags stiftere, den samme Barthold A. Butenschøn. Christian var lærer og formidler av profesjon, jeg var vant til å tenke publisering gjennom presse- og forlagsarbeid. Vi var begge enige om at interessant historie på hyller i hvelv med jerndør var en dårlig ide: Stoffet måtte ut. Fire nummer i året, 28 sider, trykket på billigste måte. "Lokalhistorie fra Enebakk", "Igna", forskjellige navn ble diskutert, "Ign" ble bestemt.

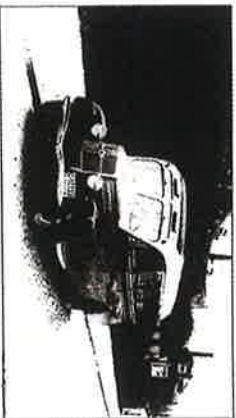
Krets for krets

De første numrene tok for seg krets for krets. Vi startet nord i bygda med Stranda/Flateby, så fulgte Kirkebygda, Daleferdingen, Hammeren/Skåka, Ytre Enebakk – Ytterbygda, og Rausjø i tur og orden. Dermed var seks numre ute og Ign hadde allerede eksistert i halvannet år.

Lokalhistorisk skrift for Enebakk
Nr. 1 - 1999 Utgitt av Enebakk historielag

IGN

Om gamle Stranda/Flateby

En av Kambakkussene fra slutten av 1940-årene

Fra innholdet:

Stranda/Flateby: Litt om navnet s. 2
Virksomheten ved Rakebyveier Om oppgussing og plankedroner, og Bjertan på Flateby s. 3
Om Flateby, Odde Flateby fra 1917 s. 8
En spennende vandring med best s. 13
Asbjørn Gran - lokalhistoriker og forfatter s. 15
Om historiskvokabulær s. 16
Tønder og folketro, og baker i gamle dager fra s. 18
Den pinneskallet på Flateby - om jakt og innleggjer ved Flatebygødset s. 21

Den aller første utgaven av
IGN utkom i februar 1999.
Tema for bladet var Stranda.

Stoff om Flatebygødset, Flateby Cellulosefabrikk, Enebakk kirke, Holm Jølsen og fabrikkeventyret i Ekebergdalen, forsamlingslokaler som Ignarbake og Granly, virksomheten langs Tangenelva, om meierivirksomhet i Dalefjerdningen og skogsdrift i Rausjø var presentert, for å nevne noen titler fra de første utgavene.

Det var et mål å gjøre stoffpresentasjonen variert. Derfor ble litt lengre artikler og reportasjer blandet med småstoff og notiser. "Den lille notis tar første pris" sier erfarne avisfolk som vet mye om folks lesevaner. Det ble innført en del faste spalter: Spalten "Gamle ord og uttrykk" ble etter hvert fast inventar i hvert nummer: Ord som "ekke da?", "føleingsveier", "skant", "vørkje", "ente", "å bjønne" engasjerte. Nye forslag på ord og uttrykk kom inn til redaksjonen. Et annet fast innslag ble "Fra fotoarkivet". Den gangen som nå var fotoarkivet til historielaget relativt rikholdig. Dette engasjerte, og mange kom med nye opplysninger i tilknytning til fotoene som ble presentert.

For ikke å snakke om henvendelser hvis de opplysninger redaksjonen satt inne med ikke stemte med lokalhistorieknunnskapen rundt i bygda

Temanumre

Da de seks kretsene i bygda hadde fått sitt blad, ble temanummer valgt som ramme. Skogbruket, "Helse og sunnhet i Enebakk på 1800-tallet", slektsforskning, utvandring til Amerika, og kunstnere i Enebakk er eksempler. Leder i historielaget den gangen, Bjørn Marthinsen, med erfaring fra skogen, på sagbruk og først og fremst i Nedre Glommen Skogeierforening, var viktig bidragsyter i skogbruksnummeret. Ragnhild Jølsen var presentert i nummeret fra Kirkebygda, så kunstnerbladet tok for seg maleren Erling Enger (som nå har fått sin biografi) og heimstaddikteren Kaspapa Mørk (Borud som pikenavn). Utvandringstoffet var skrevet av Tone Eli Moseid.

– Mye å lære av lokalhistorie

HELLERUD: Håkon Tysdal har snart bodd utenfor kommunen i 20 år, men han er fortsatt levende opptatt av Enebakk-historie. Han er nemlig redaktør for historielagets lokalhistoriske skrift Ign.

Tysdal har bakgrunn fra Landbruksforlaget, men de siste tre årene har han vært ansatt som informasjonssjef i Norges Vel på Hellelandstetra. Ved siden av jobben driver han et eget forlag ved navn Flisby'n, der han gir ut lokalhistorer. Til nå har det kommet to bøker fra forlaget.

Selv om Tysdal har bodd i Råde ligger de siste 19 årene, er han fortsatt aktivt engasjert i historien i Enebakk, blant annet gjennom historielaget.

Temanummer

Enebakk historielagets tidskrift Ign, som har kommet ut tre ganger i året siden 1999, har til nå hatt to temanummer. Det første var om Enebakk-historens krets for krets. Deretter, i nummeret "Kirkebygda, Dalefjerdningen, Tre Enebakk og Flateby".

Så er det denne gjennomgangen ble stoffet utgitt i i temanum-

mer, der blant annet skogbruk, jul og slektsforskning har blitt behandlet. Gamle lydopptak, som ble gjort med eldre mennesker i 1977, har også nylig blitt tatt ned på papir og presentert i Ign.

Mye å ta av

Håkon Tysdal ser på det som et mål for tidsskriftet, at man ikke bare får fram materiale som allerede ligger der, men at det også kommer fram noe nytt. Det er fortsatt mye å ta av, sier han.

– Dagliglivet til folk flest, er ikke dekket opp, isærlig godt. Hvordan levde de, og hvor store var de sosiale forskjellene? Hva merket den til Oslo har betydning, både på godt og vondt, er også spennende, sier redaktøren.

– Men for det blir det annet, at hans egen mor har et godt historien om hva som skjedde i Enebakk i 1800-tallet. Det er noe som kan være interessant for mange. Vi tror gjerne at utvillingen har gått fortere de siste 10 årene enn før, men bare tenk på alt som har skjedd i det 20 århundret. Vi

Store endringer

Tysdal tenker fram det fremme. Kirkegårdsarbeidet, som at vi lever på leves forlengelse, men forsøk på å lenge på livet. Men ifølge spørsmål om hvorfor det er så viktig med lokalhistorie.

– Vi tror gjerne at utvillingen har gått fortere de siste 10 årene enn før, men bare tenk på alt som har skjedd i det 20 århundret. Vi

Håkon Tysdal jobber til daglig som informasjonssjef i Norges Vel, fram det er bokforlaget og er redaktør for Ign, som kommer ut fire ganger i året. Tysdal er ikke så gammel tilbake enn 50 år for mye så gamle mennesker, det ut, sier Tysdal, og mener både den og dem som endringer i Ign og dem som endringer i Ign. Blåde for endringer som er for, og opprøst i kommunen, og for de mange innbyerne, tror re-

Håkon Tysdal
ign@hellerud.no

April 2002: Redaktør Håkon Tysdal markedsfører IGN i media. Faksimile fra Enebakk Avis.

Det siste nummeret hvert år var julenummer. Det ga anledning til å presentere stoff om gamle juleskikker, julekorteis historie og julefeiring i gamle dager. "Julesanger – barnetradisjon" var en artikkel skrevet av Laila Grastvedt (Wiiese).

Avisene som kilde for lokalhistorisk stoff ble flittig benyttet. Ign nr. 3 fra 2001, tok for seg hva lokalavisene skrev om Enebakk 50 år tidligere, i 1951. Det skjedde ting det året også: det var kommunevalg og mangeårig ordfører Fritz Ungersnass ble gjenvalgt, det fortelles om livlig byggevirksomhet - 34 byggetillatelser ble innvilget i 1951, i Flateby Cellulosefabrikks gamle lokaler, nærmere bestemt i bygningen som ble kalt renseriet, var det planer om å starte makaronifabrikk. Ikke mindre enn 10000 pakker makaroni skulle produseres hver dag. I noen av de andre lokalene var det planer om en konfeksjonsfabrikk. På helseområdet fikk den alvorlige poliomyelittepidemien mye omtale. Og ikke minst: En bygdeboknemnd var nedsatt året før etter henstilling fra Romerike Historielag, og med Barthold Butenschön i spissen ble det inngått avtale med Birger Kirkeby som forfatter. Det skulle gå noen tiår før bøkene forelå!

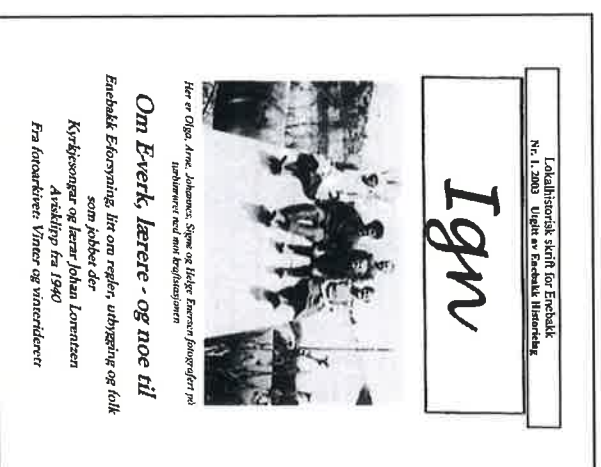
Enebakkinger forteller

Noen historielagsfolk, bl.a. Håkon Heiaas hadde vært forutsende nok til å ta opp samtaler med gamle enebakkinger på bånd. De gamle kassetene lå i historielagets arkiv. De ble skrevet av, og ble grunnlaget for en hel serie i Ign. I de tre først numrene i 2002 fortalte Sven Aarstrud, Anna Vaslestad, Knut Hvidsten, Lina Myhren og Lena Eliassen om sin oppvekst, skolegang og sitt arbeidsliv. De ble supplert av Ottar Holstad som fortalte om det å være gardist ved krigsutbruddet i 1940.

Et annet område som er verdt å nevne, var samtalene med kjøpmenn, og stoff fra de tidligere butikkene i bygda. Butikkene på Stranda ble presentert av Johan Ellingsen, Borghild Bakke ble intervjuet om det å drive butikk og postkontor i Kirkebygda, og Ragnhild og Henry Braathe om handel i Ytre.

Ign blir medlemsblad

Den første tiden var Ign et løssalgs- og abonnementsblad. Historielaget sto bak og betalte regningene, og det var først og fremst historielagsmedlemmene som var lesere. Historielagets arkiv gav viktig kildemateriale - på mange måter var det hele et dugnadsprosjekt. Underregnede som redaktør hadde en godtgjørelse som en kompensasjon for kostnader knyttet til å lage bladet, kjøring til trykkeriet osv. Design og trykkeoriginaler ble laget av redaktøren, på papir den gangen – ikke elektronisk – og med plass til bilder og illustrasjoner. Opptak og behandling av disse ble gjort på reprojamera. Det var ingen egentlig redaksjon, men et par i styret, Bjørn Marthinsen og Andreas Bøhler, hjalp til med stoff – alt fra å komme med ideer til konkret å besøke avisredaksjoner på jakt etter aktuelle klipp.

IGN nr. 1, 2003 var den første utgaven som var medlemsblad for historielaget. IGN hadde da eksistert i 3 år som frittstående lokalhistorisk tidskrift for Enebakk.

Abonnementet kostet 120 kroner. 2003 var første året Ign var medlemsblad. Årsmøtet vedtok å legge betalingen som en del av medlemskontingenten, som ble forhøyet til 240 kroner. Fra og med 2003 har fire nummer av Ign havnet i medlemmenes postkasse hvert år.

2005 - 2008: IGN EKSPANDERER

Av Henning Bergersen

Ny kurs for Ign

AKTUELT NÅ: I januar i år tok han over som ny redaktør i historielagets blad, Ign. – Jeg vil gjøre bladet mer aktuelt, og fokusere mer på litt nyere historie, sier Henning Bergersen (35).

Næret Henning Bergersen vil nok mange av våre leserne da kjenner på. Han har skrevet en rekke historiske artikler i Enebakks Avis tidligere. Så skal han altså nå ansettes for historielagets medlemsblad fremover. Og kanskje skal med Henning som redaktør er så kommitté fra trykteren!

Manøvrer nye

Det var i november i år at han fikk responsen om å ta over som redaktør etter Håkon Tysdal som har hatt dette ansvaret siden bladet ble startet. Nå er det time i sin sjuende årgang, og Henning har ambisjoner om å endre fokus fra tidligere år.

– Historielaget ønsket å fokusere på litt nyere historie, og det passer meg godt i bilanen. Det er poenget at de tør å bli yngre beriker slippe til, jeg vil gjøre bladet mer aktuelt enn før, og forutsigningen min for å bli redaktør var å få stå helt fritt. Det er et spørsmål om bladet skal være et rent fagblad, eller et mer historisk underholdningsblad, sier Bergersen.

– Hva er litt nyere historie?
– Fra etter siste verdenskrig og frem til 1970-ållene. Det manøvrer de nye, og det er også en epoke hvor det fortsatt lever mange som kan fortelle nye.

Ign er i dag et et rent medlemsblad for historielagets medlemmer, og den nye redaksjonen består av Enebakks medlemmer som del oppdragsarbeid og utarbeider innholdet om del oppdragsarbeid. – Samtidig vil jeg beholde de lokale histor-

er. Til å hjelpe seg med å legge anklare har han knyttet til seg Christian Mauno og Kenneth Holter. Ingen av dem har utdanning til Enebakks, men har samme interessen for historie som Henning.

– Jeg er glad for at disse har sagt ja til å stå over for Ign, i tillegg vil vi også benytte lokale skolebarn som tilligger. Det er bare å ta kontakt dersom du har noe å bidra med, oppfordrer Henning.

Begynne med bestøtten

– Hvordan oppsto den interessen for historier?

– Det begynte med at min bestøtten som

Henning Bergersen har tatt over som ny redaktør av Enebakks historielag medlemsblad Ign. Han vil fokusere mer på litt nyere historie enn sin forgjenger i redaksjonen, Håkon Tysdal.

Henning Bergersen har tatt over som ny redaktør av Enebakks historielag medlemsblad Ign. Han vil fokusere mer på litt nyere historie enn sin forgjenger i redaksjonen, Håkon Tysdal. Henning Bergersen er fra Kviteseid ved Lægen foran historie. Han har utdanning utvekket seg gjennom skolen og studier, jeg er fascinert av den alligele historie. Hvordan folk levde, og hvordan de gjorde som de gjorde, jeg ønsker også å få skrevet ned ting som snart forsvinner. Vi har mye å lære av det som har vært. Det er lett å bli historielasse.

Målet for Ign er at det skal være på 28 sider, og gå ut fire ganger i året. Bladet sendes til medlemmene i historielaget, og det kan også

Gaudelek Schjerve
gaudelek@historielag.no

Jeg husker godt den regntunge novemberkvelden i 2004 da jeg møtte daværende leder i historielag Andreas Bøhler og redaktør Håkon Tysdal på kaféen på Stranda. Formålet med møtet var å planlegge et redaktørbytte i IGN. På telefonen noen dager tidligere hadde Andreas og jeg blitt enige i å møtes for å diskutere dette. Med unntak av noen år som medlem i Enebakks historielag på 1990-tallet og det faktuam at jeg hadde kjøpt flere tidligere utgaver av bladet, hadde jeg lite kjennskap til IGN. Det ble et godt møte og vi ble enige i at jeg skulle overta som redaktør ved årsskiftet. Mitt første tanke som redaktør var å gjøre noe med layouten. Jeg likte forandringene som Håkon hadde foretatt i 2004, men var klar for å ta layouten på bladet ennå et skritt videre. Jeg ønsket også å gjøre IGN til et mer aktuelt blad og ta opp historiske temaer som kunne være mer enn lokale. Samtidig ble det i 2005 også lagt inn en fast og større mengde lagsstoff. Dette stoffet ble fra nr. 1, 2006 samlet i spalten "Lagsliv". Min første årgang som redaktør var preget av store begivenheter som markeringen av unionsoppløsningen og historielagets 50 års jubileum. Allikevel var det trolig årets siste utgave, om hjulmakerverkstedet på Sagstua, som var mest vellykket. Det var ingen redaksjon i 2005 og jeg skrev selv hovedmengden av materialet. Det var kun to eksterne bidragsyttere og begge var nye i IGN-sammenheng. De to var Kenneth Holter og Christian Mauno.

I 2006 fulgte jeg virkelig at det "nye" IGN begynte å ta form og temannummeret om kulturminner (nr. 1, 2006) er etter min mening et av de beste nummerene jeg utga som redaktør. Fra dette bladet var opplaget 400 eksemplarer, en opplagssøkning på 50 eksemplarer. Dessuten økte sideantallet i bladet fra 28 til 32 sider. I denne utgaven dukket også spalten "Ignaslekt" ved Kenneth Holter opp for første gang. Bidragsyttere i 2006 var (foruten redaktøren selv): Ole Jakob Holt, Johan Ellingsen, Nils Sikkerbøl, Oberst J. Erichsen, Lars Inge Magerøy, Vidar Holstad, Per Håkon Christiansen og Kenneth Holter. Tema som ble omhandlet i IGN i 2006 var: Kulturminnevern, gamle plasser på Flateby, de planlagte toglinjer til Enebakks og gamle bygninger. Det var ingen redaksjon i 2006.

Mars 2006: Utgaven om kulturminnevern er etter min mening et av de beste og viktigste utgavene av IGN i min tid som redaktør. Bladet var kanskje en medvirkende årsak til at vi fikk satt kulturminner på dagsordenen i kommunen. Dette resulterte blant annet i at vi nå er i ferd med å få en kulturminneplan for Enebakk på plass. Foto: Enebakk Avis.

2007 var min tredje årgang som redaktør og utviklingen mot et mer aktuelt lokalhistorisk magasin var påfallende. Åse Killerud var tilbake som leder i historielaget og jeg ble selv valgt inn i styret for første gang, som nestleder. Aktuelle saker i forbindelse med kommunepanulleringen sto sterkt i fokus dette året og engasjementet gjenspeiles også i IGN. Kulturminner, bevaring og utbygging var viktige saker i media og IGN ble plutselig et aktuelt informasjonsmedium. Fra nr. 3 økte opplaget med ytterligere 50 eksemplarer til et totalopplag på 450 eksemplarer. Bidragsyttere i 2007 var (foruten redaktøren selv): Inger Hilde Killerud, Åse Killerud og Kenneth Holter. Tema som ble omhandlet i Ign i 2007 var: Skisport i Enebakk, Steinalder, Kulturminneplan for Enebakk og et eget nummer viet til Holm Jølsen og fyrstikkfabrikken i Ekebergdalen. Spalten "lagsliv" dukket også opp i samtlige nummer. I 2007 merket jeg for første gang behovet for en redaksjon. Bladet krevde mye arbeid og det ble mange og lange netter. Bladet krevde nå så mye arbeid at det ble vanskelig for en person å håndtere alt alene.

Spesialnummeret om Ragnhild Jølsen (nr. 1, 2008) er det mestselgende IGN siden starten i 1999. I forbindelse med markeringen av 100-årsdagen for Ragnhild Jølsens død 28. januar 2008, valgte jeg å vie et helt nummer til forfatteren.

I februar 2008 ble redaksjonen i IGN presentert. Fra venstre: Inger Hilde Killerud, Juul Sverre Stener, Henning Bergersen og Gro Arneberg Thoresen. Foto: Østlandets Blad.

2008 var min fjerde og siste årgang som redaktør, og skulle markere flere store endringer i IGN. Første nummer, om Ragnhild Jølsen, utkom til opplag. Først i 450 eksemplarer som raskt ble utsolgt, deretter et nytt opplag på 200. Dette nummeret er med sine ca. 500 solgte eksemplarer, det mest solgte IGN siden starten i 1999. De tre neste utgavene kom alle i opplag på 500. Bidragsyttere i 2008 (foruten redaktøren selv) var: Gro Arneberg Thoresen, Kristian Hunskaar, Ingvil Nordland, Inger Hilde Killerud og Lars Inge Magerøy. Fra nummer 2 i 2008 ble IGN trykket i farger og sideantallet økte nok en gang, til 36 sider. Denne omleggingen mener jeg har vært et stort løff for IGN. Våren 2008 ble det stor debatt i lokalmedia vedrørende det faktum at IGN ble gjort tilgjengelig for kommunestyret.

Det var i 2008 en redaksjon bestående av Inger Hilde Killerud, Juul Sverre Stener, Henning Bergersen og Gro Arneberg Thoresen. Vi laget IGN nr. 2, 3 og 4. sammen. Spalten "lagsliv" dukket også opp i samtlige nummer.

Ign i farger

ENEBAKK: Historielagets medlemsblad går fra sort/hvitt til farger.

Ign har vært gitt ut siden 1999, og til nå alltid vært trykket i sort/hvitt.

Skaperkonst

Bladets redaktør, Henning Bergesen, mente sammen med resten av redaksjonen og styret i historielaget at det nå var på tide å ta steget over til farger. – Ideen om å gå over til farger kom fra noen i redaksjonen. Vi mener bladet vi ta seg bedre ut i farger, og det vil også skape en kontrast mellom nytt og gammelt, forteller Bergesen.

Derre er også det første nummeret som er laget av den nye redaksjonen, bestående av Inger Hilde Killerud, Gro Arneberg Thoresen, Judd Sværre Steiner og Henning Bergesen.

De ekte kostnadene finansieres ved annonsebid og en liten økning med 5 kroner i ut-salgspis.

Flere sider

Men det er ikke bare fargene som er endret. Siderallet har nok en gang økt, denne gangen

til 36 sider. Opplaget har også økt, og det trykkes nå 500 eksemplarer av hvert nummer av Ign.

Forrige utgave av Ign med Ragnarild Jøsen som tema har nå gått inn i historien som det mestselgende Ign siden starten i 1999. Første opplag på 450 er utsolgt og et nytt opplag på 200 er nylig kommet fra trykkeriet. Vanligvis selges det omkring 50 blader i løssalg av hvert nummer.

I starten var Ign på 28 sider hver gang, og med Bergesen som redaktør har bladet altså økt med åtte sider.

– Jeg tror ikke siderallet vil øke mer nå. Da må vi heller endre formater, og det ønsker ikke medlemmene våre.

Lokalhistorisk litteratur

Det første nummeret av Ign i farger kreier omkring ennet lokalhistorisk litteratur. Derre er et ledd i historielagets fokus på temaet i 2008. Senere i år vil laget gi ut en jubelbok av æresmøt, og de kommer også med to nyutgivelser av hvetter stenevet av Ulf Oppgaard. Senere vil også flere av hvetene til Oppgaard bli trykket på nytt.

I det siste nummeret av Ign har Gro Arneberg Thoresen in-

FARSERIKT Redaktør Henning Bergesen med det første nummer av Ign trykket i farger. (Foto: Privat)

terjuvnet bokaktuelle Håkon Tysdal og har dessuten annendelt andre lokalhistoriske utgivelser. I bladet finner man også en oversikt over historielagets aktiviteter høsten 2008.

Fire nummer i året

Ign er medlemsblad for historielaget og alle medlemmer får det tilsendt fire ganger i året som en del av medlemskontor-

Juli 2008: Redaktøren presenterer

det første nummeret av IGN i fire farger. Faksimile fra Enebakk Avis.

Nr. 2, 2008 var historiens første IGN i fire farger.

I løpet av våren 2008 bestemte jeg meg for at det etter snart fire år var på tide med et redaktørskifte og styret ble varslet om dette. Jeg følte både på den store arbeidsmengden, men også det faktum at jeg nå satt som leder av laget og hadde mer enn nok med de mange oppgavene dette medførte. Gro Arneberg Thoresen fra redaksjonen utpekte seg raskt som en naturlig arvtaker og jeg tror bladets nye redaktør vil gjøre en flott jobb med Enebakks eneste lokalhistoriske tidsskrift.

HISTORIELAGETS ARKIV

Av Håkon Tysdal

Et arkiv er nødvendig for de fleste organisasjoner, og ikke minst for et historielag. Enebakk Historielags arkiv har vokst i omfang de siste årene. Så langt kan en si det har tilstrekkelig fysisk plass i lokalene Historielaget leier i Kirkebygda. Landslaget for lokal – og privatarkiv er en institusjon som arbeider med å heve kompetansen hos alle som forvalter arkivmateriale. Bevaring og formidling av lokalt materiale er en viktig kulturoppgave i ei bygd, og arkivarbeidet må skje på en faglig forsvarlig måte. Vi kan dele oppgavene – skal vi si kravene, til en arkivinstusjon i tre: Organisering av arkivet og rutiner ved mottak av materiale, prinsipper for ordning og katalogisering, og praktisering av regler for innsyn og formidling.

Artikkelforfatteren og Eva Kristoffersen rydder i arkivet. Foto: Henning Bergesen.

Dokumentarkiv

Av og til blir gjenstander levert sammen med dokumenter og protokoller, men Historielagets arkiv er i all hovedsak et dokumentarkiv. Grovt kan vi dele materialet i to: Lagsarkivet og det lokalhistoriske arkivet. I Historielagets eget lagsarkiv bør protokoller og møtebøker være komplett, årsmeldinger og regnskaper likeså. Når det gjelder regnskaper er det Regnskapslovens krav på 10 års oppbevaring som må oppfylles. Avtaler med kommunen eller andre må foreligge i arivet, sammen med viktig korrespondanse. Historielaget har i mange år gitt ut bøker, hefter og andre trykksaker. Arkivseksemplarer og lagert av Ign og andre trykksaker er plassert i arkivet.

Det lokalhistoriske materialet kan inndeles slik: Materiale fra offentlige kilder, som kirkebøker, tingbøker, skifteprotokoller, skoleprotokoller, og veiprotokoller. Privatpersoner, offentlige lag og foreninger eller private bedrifter som har overlatt sine arkiver til laget er tre andre grupper i arkivinnelingen. Bilde/foto eller kart og regninger en ny gruppe, materiale lagret på film eller lydbånd likeså, og som siste gruppe bøker og gjenstander. Enebakk Historielags arkiv har eksempler på de fleste typer. Av lag og foreninger har vi eksempelvis Enebakk Kristelige Ungdomsforening/Granly og også enkelte protokoller fra Arbeiderpartiet. Fra bedrifter/organisasjoner finner vi arkiv etter Enebakk Aktiemeieri og Enebakk Sparebank. Sverre Svendsens (Sverre Smed) boksamling er på plass i arkivet. Gjenstandarkivet lar vi ligge i denne sammenheng.

Formidling

At dokumenter og gjenstander samles og oppbevares er en forutsetning for videre bruk. Jeg har i andre sammenhenger sagt at interessant materiale på hyller og i skap er en forholdsvis dårlig ide. Materialet må både gjøres tilgjengelig og aktivt formidles. Historielaget driver aktiv formidling gjennom trykt materiale, som Ign, bøker og hefter. Når det gjelder elektronisk formidling er det utnyttede muligheter. Historielagets nettsted er de siste åra blitt en meget bra og mye benyttet møteplass.

Laget og lagsaktiviteten dokumenteres på en forbillidig måte. På kartene med oversikt over kulturminner er det gjort et betydelig arbeid, og lagt et grunnlag for at dette virkelige kan bli et viktig redskap. Lenkene som ligger til andre nettsteder gir lett adgang til mange sentrale historiestrukturer. Når det gjelder formidling av gamle dokumenter og bilder fra arkivet på net, er potensialet stort. Også innenfor fysiske gjenstandsutstillinger ligger utnyttede muligheter. Bygdetunet er et aktivt sted for lokalhistorisk formidling. Den unike bygningen på Vesle-Auen kan bli et annet.

Oppgaver

Arkivet må være tilgjengelig og kunne brukes av alle – selvfølgelig etter de regler som gjelder for historisk materiale i forhold til personopplysninger og annet materiale som av en eller annen grunn er klausulert i forhold til offentlig innsyn. Tilgjengelighet og brukbarhet krever system og katalogisering. Katalogiseringen må være elektronisk og søkbar. Det katalogiserte materialet må være gjennombart i det fysiske arkivet. For en framtidig bygdehistorieforfatter er et godt lokalhistorisk arkiv en forutsetning. I Historielagets arkiv ligger grunnlaget for å utvikle det vi kan kalle Lokalhistorisk arkiv for Enebakk. Et slikt arkiv er i hele bygdas interesse, og kommunen bør være en aktiv samspiller og støtte i arbeidet.

BOKANMELDELSE:

ERLING ENGER

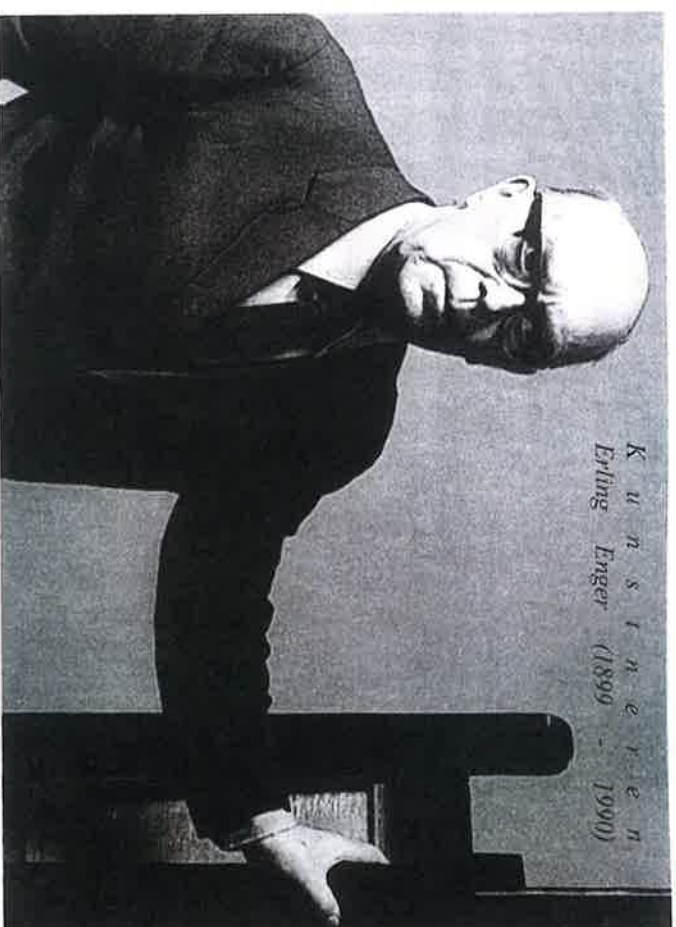
Av Gro Arneberg Thoresen

Anne Marie Lorck:
Erling Enger.
Labyrinth Press, 2008.

Denne biografien om kunstner Erling Enger (1899-1990) er basert på Lorcks magistergradsavhandling i kunsthistorie fra 1996.

- Motivene var figurative og fortalte gjerne en historie, ofte med dyper filosofisk undertone. I den siste delen av sin kunstnerkarriere malte han nesten utelukkende skogsinteriør og landskap. Det er disse motivtypene, og de såkalte litterære motivene, som de fleste forbinder med Enger, skriver Lorck.

I arbeidet med avhandlingen sporet hun opp nærmere 250 malerier, hvorav rundt 50 er i museer eller andre offentlige institusjoner. Før familien Enger kjøpte Kjølstad gård var faren gårdsbestyrer på Bjerke bruk. Møtet med familien Butenschøn gjorde at Erling Enger fikk oppleve kunst og kunstnere, og han mottok anerkjennelse for kunstnerkallet han selv følte så sterk. Talentet var der hele tiden, men han tok landbruksutdannelse og ble forstkandidat. Senere giftet han seg med Aud Stockfeth, men begynte så på Statens håndverk- og industriskole.

Kapitlene i boken tar for seg de forskjellige stadiene i Erling Engers kunstneriske utvikling. Til slutt i boken har barna Per S. Enger og Babben Enger skrevet sine personlige minner om faren.

Boken inneholder mange av maleriene og skissene og den har også en del fotografier. Dette har blitt en flott kunstsbok og en praktbok, og den er samtidig en spennende og godt skrevet biografi.

ENEBAKK SNURREPIPPERIER

Av Gro Arneberg Thoresen

Håkon Kjelstrup et ivrig samler og ny varem medlem i styret i Enebakk historielag. Foto: Gro Arneberg Thoresen.

Håkon Kjelstrup er en svært ivrig samler. Bruktbutikken sin har han på Ski, der han er født og oppvokst, men etter at han kona, kunstner Lise Larsen Kjelstrup, og deres to barn flyttet inn på Holstad gård i Enebakk er det Enebakk-ting som ligger hjertet nærmest. Holstad gård ligger innerst i Opsahlveien, og familien har foretatt en gedigen rehabilitering av den gamle gården. Nå er våningshuset blitt en opplevelse, med flotte rom, og ikke minst med alle Håkons skap med godbiter fra samlingen, som han selv kaller det. Enebakk er et hoved-tema, og Håkon har et rykte i samlermiljøet for å være han som kvil ha Enebakk-ting. Ting og tang, fra eller om, fyrstikkfabrikken i Ekebergdalen, Holm Jølsen og Ragnhild Jølsen står alle høyt på ønskelisten. Så bor han da også bare et steinkast unna der noen av stuene til arbeidere på fabrikkens lå. Håkon tømmer dessuten dødsbo og kommer over mye spennende. Er det spennende nok hender det at han må vekke kona midt på natta, for å vise det han har funnet.

OM Å LETE:

Jeg har en metalldetektor, og det hender jeg leter med den på steder jeg vet det har vært gårder. Eller jeg bare resonerer meg frem til hvor søppelet har vært plassert på utsiden, og leter der. En kamerat av meg er ekstremt ivrig med metalldetektoren og en gang var vi ute sammen og lette i en vei her borte. Han mener han kan høre forskjell på måten detektoren piper på, etter hvilket metall som ligger i bakken. Jeg heiv fra meg gifteringen flere ganger, og han ble helt vill, sto som en hund som har fått los, ler Håkon. Men ikke lenge etterpå fant han en fin uniformsknapp langs veien. Det er min vei, men finders keepers, sier Håkon.

Fyrstikkesken fikk jeg så sent som i 2008. De første fikk jeg femten år før jeg flyttet til Enebakk. Esker som denne, med månen på, viser også at fabrikkens hadde fått to utmerkelse. Det sto gjerne at fyrstikkene var uten sulphus, altså svovel. Det betydde ikke at den ikke var giftig. Derimot var det et kvalitetsstempel at den inneholdt det svært giftige stoffet fosfor. Vi må huske at fyrstikkene var kjent for å være ekstremt lettantennelige. Nå går disse eskene for 1.000 kroner, særlig de med bjørnen på, og det er egentlig ganske vilt.

Foto: Gro Arneberg Thoresen.

Askebegeter med fyrstikkholder og Hiorth-logo på er jeg stolt av å ha fått tak i. Det gikk rykte om akkurat dette askebegeter i miljøet. Første gang jeg hørte om det var for ti år siden, av en som vet at jeg er interessert i Enebakk. Mot slutten av 2008 ryktes det at det lå til salgs på QXL, og jeg kjøpte det. Askebegeter er fra Porsgrund og var reklamemateriell. Stempelet under betyr at det er fra en gang mellom 1888-1911. Blåstempelet betyr at det er en førsteproduksjon. Jeg blir svært overrasket dersom det finnes flere med akkurat samme logo som er i like god stand. Det har nok en verdi på 1.500 kroner.

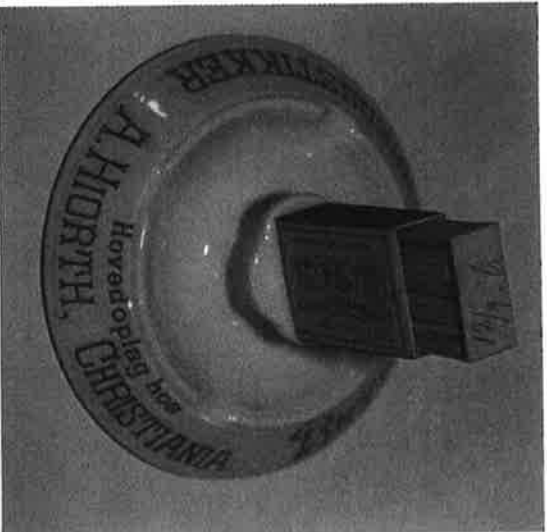

Foto: Gro Arneberg Thoresen.

Det er pussig, men tilfeldigvis kom jeg på nettet over en kar som satt med 20 eksemplarer av denne boken, Slekten Holmsen, fra 1972. Jeg kjøpte alle 20, og nå selger jeg dem for 400 kroner per eksemplar. Det er en samling av gamle skrifter over familien Holmsen, og både Holm og Ragnhild er omtalt. Mye av innholdet er skrevet av Gudrun Jølsen. Noen av bøkene inneholder familiens våpenskiold. Det har vært gøy å få disse til Enebakk, pluss at det er gøy å skravle med kjøperne. Bøkene har gått som varmt hvetebrød i hele Enebakk.

Denne varianten av ethæljern kunne skrus rett på skoene. Det var nok ikke bare soldater som gikk med dette, for man sparte skinn på skoene, men det var nok ekstra vanlig blant soldatene. Jeg husker ikke helt hvor jeg fikk tak i denne, og det er vanskelig å sette noen pris. Men de kan jo brukes i stedet for brodder?

Foto: Gro Arneberg Thoresen.

Lafestokken er en del av huset som sto her aller først. Jeg fikk vite om det av tidligere familiemedlemmer, og det er derfor mulig at den er fra så tidlig som 16 – 1700 tallet. Da vi bygde på huset traff vi på disse stukkene i veggen, så det var veldig spennende da vi åpnet veggen. Noe ble til overs, og jeg er fascinert av det nøyaktige arbeidet, med kilene, og har tatt vare på denne som et minne. Vi har fortsatt mye av tømmeret i huset vårt. Det er gjenbruk.

Foto: Gro Arneberg Thoresen.

Foto: Gro Arneberg Thoresen.

Skapet er fra 1700-tallet og angivelig fra en gård i Kirkebygda. Jeg kom over det på en ryddejobb her i Enebakk. Det er flott med Enebakk-kløverene i utskjært tre i en rad på toppen. Noen har ramlet av, men jeg har fått skjært ut nye. Jeg skal male de grønne og sette de på. Det er vanskelig å sette noen verdi på et møbel som dette. Det er så alt for stort, og nesten ingen som har plass. Færre kunder gir dårlig pris.

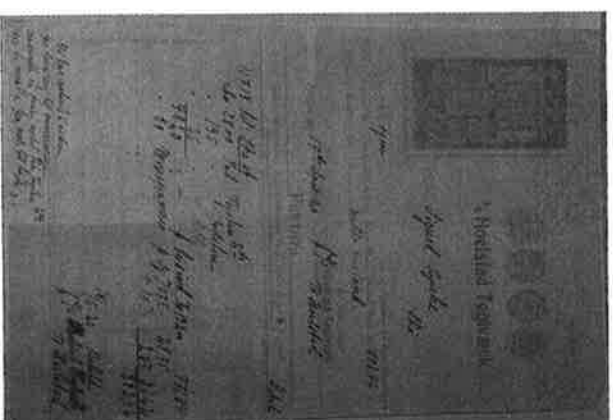
Fyrstikkpapiret byttet jeg til meg fra en kar hvis fant papiret da de rev opp gulvet i en gammel husmannsplass i Ekebergdalen. Dette er sånt papir som de satt og klippet opp og limte på eskene rundt om i stuen. Papiret her er muligens fra den første fabrikk, og lenge før Hiorth kom med i bildet. Det er ingen utmerkelse eller medaljer med, så det er tydeligvis tidlig, muligens allerede i 1860-tallet. Akkurat dette er det vanskelig å sette noen pris på. Det er i dårlig stand og er for spesielt interesserte – som meg.

Ja, hva er dette? Jeg vet ikke hva dette er, og har hatt den på disken i brukbutikken i håp om at andre skal kunne fortelle meg det, men uten å lykkes. Nå er den solgt, men kjøper vet heller ikke hva det er. Jeg fikk 500 kroner. Jeg skal ta med denne på historielagets temakveld på Holtop i mars. Kanskje noen vet hva det er? Den er i et slags sølvforlyt metall, den er drøye 30 cm høy. Den har en slags juksebuunn, og kroken på toppen er noe slitt, så den må ha hatt en funksjon. Det er to av disse, og de lå sammen, så det tyder på at de er et sett. Det som er litt morsomt er at de fleste som gjetter tror de er til vinflasker.

Foto: Gro Arneberg Thoresen.

Gamle papirer er morgendagens antikviteter, tror jeg. Særlig hvis en ser en 20 år fram i tid. De vil komme på lik linje med postkort. Enkelte postkort går i dag for mellom 5.000-6.000 kroner, mens fakturaer i dag går for en 50 – 100 kroner. Jeg samler lokale papirer, og tror det vil bli attraktivt å samle på tilhørigheten man kan oppleve med dette skriftlige materialet. Det har hendt at jeg har funnet fakturaer signert av familiemedlemmer eller andre kjente. En natt fant jeg en faktura fra 1919 signert av min egen oldemor. Da løp jeg opp og vekket Lise.

Dette **fotografet** er helt fantastisk. Da vi flyttet hit gikk jeg rundt til naboene og spurte om de hadde noen bilder fra gården. Dette er tatt da han de bare kalte Store-Holstaden feiret 50-årslag her inne! På bildet sitter de på stua, og det er Store-Holstaden til høyre, broren står bak, og et par naboer sitter ved bordet. Akkurat et slikt bilde skal jeg ta når jeg fyller femti. Da skal jeg sitte ved bordet på stua, med skjorten åpen, en dram på bordet, broren min i bakgrunnen, og et par av naboene plassert ved kjøkkenbordet, slår Håkon fast.

L A G S L I V

Å R S M Ø T E T 2008

Kasserer Eva Kristoffersen redegjør grundig for både regnskap og budsjett. Foto: Henning Bergersen.

Arne Østerby gikk ut av styret etter 2 år og fikk blomster. Foto: Gro Arneberg Thoresen

Årsmøtet i Enebakk historielag ble avholdt på Holtop i Ekebergdalen, torsdag 11. desember 2008, med 30 medlemmer til stede. Avtroppende arrangementsleder Arne Østerby og møteleder Juul Sverre Stener ledet de fremmøtte gjennom årsmøtesakene på en fin måte. Leder Henning Bergersen redegjorde for arbeidet med 5 års planen og handlingsplan for 2009. Kasserer Eva Kristoffersen redegjorde for regnskap og budsjett.

Etter at innkalling, årsmelding og regnskap var gjennomgått og godkjent, var det pause med kaffe, gløgg og baktst, før valget av leder og nytt styre ble gjennomført. Etter valget var det tid for en bildekavalkade over lagets aktiviteter i 2008 ved Henning Bergersen. Jan Svartebekk avsluttet det hele med et glimrende foredrag om Enebakkdalen og virksomheten der. Takkt og blomster gikk til Arne Østerby, som nå går ut av styret, samt Rolf Solberg som gikk ut av valgkomiteen. Avtroppende varamedlem Yvonne Sarberget var ikke til stede på årsmøtet.

STYRET 2009

Fra venstre: Nils Butenschøn (styrmedlem), Åse Killernud (styrmedlem), Eva Kristoffersen (kasserer), Inger Anne Steffensen (3. vara), Svenn Erik Johansen (styrmedlem), Juul Sverre Stener (sekretær), Bjørnar Thoresen (1. vara), Esther Reiss (nestleder) og Henning Bergersen (leder). Håkon Kjelstrup (2. vara) var ikke tilstede. Foto: Inger Hilde Killernud.

Det nye styret i Enebakk historielag ble konstituert i styremøte 24. januar 2008 og ingen endringer i vervene ble foretatt fra fjorårets styre. Leder er Henning Bergersen (valgt på årsmøtet i desember). Esther Reiss går på et nytt år som nestleder, Juul Sverre Stener fortsetter som sekretær og Eva Kristoffersen fortsetter som kasserer. Noen endringer ble imidlertid foretatt blant grupperapportørene: Heidi Watum tar et nytt år som rapportør for husgruppa, det samme gjør Svenn Erik Johansen for bygdeunggruppa. Amund Ruud fortsetter også som slektshistorisk kontakt. Juul Sverre Stener overtar som ny rapportør for kulturminnegruppa etter Åse Killernud, som nå overtar som rapportør for skolegruppa etter Yvonne Sariberget. Åse Killernud går også inn i en ny rolle som ekstem kontakt. Eva Kristoffersen overtar etter Arne Østerby som leder for arrangementgruppa og Esther Reiss overtar etter Håkon Tysdal som rapportør for publiseringssgruppa. Inger Hilde Killernud er rapportør for den nye Arkiv- og minneinnsamlingsgruppa.

Til slutt ble Jan Svartebekk høytidelig utnevnt til æresmedlem i Enebakk historielag. Jan Svartebekk er en av de som arbeider i det stille, men har siden midten av 1980-tallet vært en svært viktig person i laget. Han jobbet sammen med Ulf Oppegard fra ca. 1987 til 1995, med kartlegging av virksomheten langs elva. Svartebekk var også en av de som startet med rusleturer i 1988 og har ledet flere av disse, sist i mai 2007. Han har holdt en rekke foredrag, særlig om elva IGN og om dampbåttrafikken på Øyeren. Jan jobbet også tett med Ole Weng på bygdetunet i mange år og var den som utarbeidet forslag til vedtekter og driftsavtale i 1996 (etter maler fra Rælingen Bygdetun). Han ble i 1997 historielagets bygdetunansvarlige og fortsatte med det frem til 2002. Siden 2006 har han vært aktiv i bygdeunggruppa og er hovedmannen bak det nye omviserhølet på bygdetunet. Jan Svartebekk satt som kasserer i styret i perioden 1988 - 1992. I 1993 var han nestleder. Han tok deretter en pause, men kom tilbake som nestleder i perioden 1997-1998. Han har også sittet i valgkomiteen i flere runder, senest i 2005.

Jan Svartebekk med diplom et som beviser at han er historielagets tredje æresmedlem. De to andre er Åse Killernud (2005) og Rolf Solberg (2006). Foto: Gro Arneberg Thoresen.

TOPPRISER TIL HISTORIELAGETS LEDER

Historielagets leder, Henning Bergersen, gikk i desember 2008 av med seieren i Enebakk Avis sin avstemning om "Årets frivillige i Enebakk 2008". Dette blir andre året på rad som denne prisen går til Enebakk historielag, da Rolf Solberg vant i 2007. Bergersen vant senere samme måned Østlandets Blad sin avstemning om årets kulturnavn i Follo i 2008. Det ble avgitt til sammen 1188 stemmer. 1166 av disse ble avgitt over internett. Henning Bergersen fikk 402 av stemmene.

" Dette var jo veldig moro", sier Bergersen og tilføyer: "Man blir jo svært ydmyk av å tenke på alle de som har vært inne og stemt. Dessuten er det veldig inspirerende med tanke på videre innsats i 2009. Det er ihvertfall tydelig at Enebakk historielag har klart å markere seg bra i 2008, siden disse prisene kommer nå - på toppen av kulturprisen som vi fikk sist september. Jeg tror nok at folk har skjönt at vi er en aktiv gjeng".

MOT ÅPNING AV AKSEL BRÅTHENS HJULMAKERVERKSTED

Aksel Bråtens hjulmakerverksted ligger i Borgveien 29 i Vågålia. Verkstedet ble gitt i gave til Enebakk kommune av tidligere eier Egil Thoresen i 2008, under forutsetning at driften ble foretatt av Enebakk historielag. Enebakk kommune fikk deretter utskilt eiendommen bygningen lå på og kjøpte denne senere samme år. I februar 2009 inngikk historielaget en driftsavtale med Enebakk kommune. Frem til 20. april 2009 foretar historielaget en kartlegging av inventar. Det skal også utarbeides undervisningsmateriale for skoleelever, samt en bok om verkstedet som basis for de som skal være omvisere. Planen er at omvisningene skal rullere blant flere personer i laget, på samme måte som på bygdetunet. Hjulmakerverkstedet åpner for omvisning i september 2009. Det vil høsten 2009 være to åpne omvisninger for publikum og en omvisning for skoleelever på 6. klassetrinn ved Ytre Enebakk skole. Datoene for åpningen og den åpne omvisningen er ennå ikke fastsatt.

De som kartlegger og dokumenterer inventar (frem til 20. april) er Svenn Erik Johansen, Jan Svartebekk, Andreas Bøhler og Rolf Solberg. Andre som er med i arbeidet med hjulmakerverksted er Viggo Skaug, Svein Kjølgaard, Frank Bergstrøm og Egil Thoresen. Historielagets kontaktperson og ansvarlige i hjulmakerverkstedet i 2009 er Frank Bergstrøm.

Historielagets representant i gruppa for utarbeidelse av undervisningsmateriale og omvisermateriale er Henning Bergersen. Her sitter også representanter for kommunen og for Enebakkskolene. Historielagets representant i gruppa for fremtidig plassering er Åse Killander. Her sitter også representanter for kulturfjenesten og teknisk avdeling i kommunen.

ENEBAKK HAR FÅTT TO KULTURMINNELØYPER

Enebakk historielag ønsker å delta aktivt i markeringen av kulturminneåret 2009 og på denne måten bidra til å sette fokus på kulturminnens verdi i vår egen kommune. Vi kan derfor med stor glede meddele at Enebakk har blitt tildelt hele to kulturminneløyper i 2009. Nes kommune er den andre kommunen i Akershus som har fått en kulturminneløype. Kulturtenesten i Enebakk kommune var tidlig ute med sin søknad som var laget i samarbeid med Enebakk historielag. Enebakk søkte om tre kulturminneløyper og fikk altså støtte til to av disse: En rundløype i Ytterbygda og en rundløype på Stranda. Løypene vil i første omgang legges ut på nett, med beskrivelser, bilder og kart. I løpet av sommeren skal løypene merkes og det vil bli satt opp informasjonsskilt. Høsten 2009 vil historielaget arrangere rusleturer langs begge løypene.

Kulturminneårets nasjonale satsing handler om å lage løyper mellom kulturminner både lokalt og nasjonalt. Løypene kan oppleves både digitalt - og fysisk i form av vandring og turer mellom kulturminnene enten på nett eller ute i terrenget. Kulturminneløypa representerer et løft for digital formidling av kulturminner, ved at kartfestingen som prosjektet er basert på gir muligheten for å kombinere sted og kulturminne. Samtidig inviterer prosjektet til rike opplevelser både på nett og ute i terrenget. Kulturminneløypa vil leve videre etter 2009 og vil kunne bygge et samlingspunkt for informasjon knyttet til turisme i like stor grad som til friluftsliv og kulturvern. Slik sett kan Kulturminneåret 2009 bli et startskudd for en ny type kulturvernarbeid.

LEDERENS HJØRNE

Jeg vil aller først takke årsmøtet for tilliten til å ta fatt på mitt andre år som leder av Enebakk historielag. På tross av at dette medfører en viss grad av "gjernstyring" fra Lien gård her i Hallingdal, tror jeg det vil bli nok et spennende og interessant år. Og jeg har et fantastisk styre med meg i 2009.

Året 2008 sto i Ragnhild Jølsens tegn og historielaget deltok på alle bauer og kanter. Det var et hektisk og svært spennende år, som kulminerte i at vi fikk Enebakk kommunes kulturpris. Og det var stor stas i

I 2009 ønsker vi å trappe ned til et mer normalt driftsår, men vi har allikevel en rekke "godbiter" på lager. Vårprogrammet finner dere bakerst i denne utgaven av bladet. Nedtrappingen betyr imidlertid ikke at vi skal hvile på våre laurbær, men at vi skal konsentrere oss om litt færre prosjekter. Dette er dessuten prosjekter som krever et mer langsiktig arbeid. I 2009 skal vi samarbeide med kommunen om åpningen og driften av Aksel Bråthens hjulmakerverksted i Ytterbygda. I tillegg har vi jobbet oss inn i Den kulturelle skolesekken, hvor historielaget skal bidra med omvisning for skoleelever både på bygdeturet, i hjulmakerverkstedet og med to rusleturer "1 Ragnhild Jølsens fotspor". Til slutt samarbeider vi med kommunen om to spitter nye kulturminneløyper, en i Ytterbygda og en på Stranda. Andre viktige prosjekter i 2009 blir bevaringen av Vestre-Auen på Stranda, husmannsplassen Kvernstua i Ytterbygda og Haugdammen på Stranda. Alle disse tre ønsker vi nå å sette ytterligere fokus på. Vi arbeider også med en femårsplan som skal opp på årsmøtet i desember. I 2009 vil vi også fokusere mer på medlemsverving og en bedre dialog med våre medlemmer. Og medlemsbladet IGN fyller 10 år. Det skal vi markere! Og selvfølgelig blir det en rekke trivelige rusleturer og temamøter også i 2009. Jeg ser frem til å møte dere medlemmer på disse turene.

Vennlig hilsen

Henning Bergersen

ENEBAKK HISTORIELAG STYRET 2009

Leder
Henning Bergesen

Nestleder
Esther Reiss

Sekretær
Juul Sverre Stener

Kasserer
Eva Kristoffersen

Styremedlem
Ase Kilerud

Styremedlem
Svenn Johansen

Styremedlem
Bjørnar Thoresen

1. vara
Håkon Kleisrup

2. vara
Inger Anne Støfjenssen

3. vara
Inger Anne Støfjenssen

Loterudveien 9, 1912 Enebakk E-post: medlem@enebakkhistorielag.no, www.enebakkhistorielag.no

ARRANGEMENTGRUPPE: Eva Kristoffersen,
Tlf. 95 17 47 99, E-post: eva-kr@online.no

SKOLEGRUPPE: Ase Kilerud
Tlf. 90 54 80 58, E-post: ase-kilerud@lillestrombanken.no

BYGDETLINGGRUPPE: Svein Erik Johansen
Tlf. 92 29 77 96

SLEKTHISTORISK KONTAKT: Arnund Ruud
Tlf. 64 92 96 59, E-post: arnund.ruud@faleby.net

KULTURMINNEGRUPPE: Juul Sverre Stener
Tlf. 97 54 41 24, E-post: jusverre@online.no

ARKIV OG MINNENSAMLINGSGRUPPE: Inger Hilde Kilerud
Tlf. 95 22 05 12, E-post: hi1212@yahoo.com

PUBLISERINGSGRUPPE: Esther Reiss
Tlf. 93 61 02 34, E-post: skrina@z1.net

EKSTERNT KONTAKT: Ase Kilerud
Tlf. 90 54 80 58, E-post: ase.kilerud@lillestrombanken.no

HUSGRUPPE: Heidi Watum
Tlf. 95 76 13 85, E-post: helenevat@notmail.com

Kontaktperson Aksel Bråthens Hjulmakerverksted:
Frank Bergstrøm, Tlf. 91 64 18 55

IGN © 2009 Enebakk Historielag, ISSN: 1501-4479

Utgiver: Enebakk Historielag
IGN utkommer 4 ganger pr. år i 500 eksemplarer
Sats og Layout: Henning Bergesen, Trykk: BIAS Trykk AS

Redaktør: Gro Arneberg Thoresen,
Tlf. 45 27 77 27, E-post: groarneberg@notmail.com

Redaksjon:
Inger Hilde Kilerud, Henning Bergesen,
Gro Arneberg Thoresen, Juul Sverre Stener.

IGN

Grupper

BYGG & MESSESYSTEMER

Alt innen bygg,
rehabilitering og messesstands

Tlf. 64926052 / Mob. 957 82 407 / 957 82 409

Liljestrømeien 267
1914 Ytre Enebakk

RØRLEGGERHIMA
KJELGÅRD AS

Osterveien 33
1914 Ytre Enebakk
Telefon: 64 82 46 39
Telefax: 64 82 44 88
Boks: Gressløss NOR
Søstegår, 1545 12, 3148
Fødselsreg. NO 867 519 552

-fagkunnskap gir trygghet!

ALLT I ARBEID I VVS UTFØRES
LEVERANDØR AV THARMA VARMEPUMPER

TEIEN MATHIUS
CATERING OG SELSKAPSMAT

Telefon 63832306 / Mobil 915331120

For levering:
i Enebakk
og Rælingen

Rundstykker, stritter,
koldbord, frokostens middag,
grøtetter/lappskaus

Brukluop, hønnefrikasjert, julekalender, daff, degnavgift

DEGES NÅR I LIGE VALG NÅR NØE SKAL MARKERES